

Tradičné poznatky predkov pre zlepšenie súčasnej kvality života

Tradičné agrosystémy predstavujú špecifickú filozofiu a ucelený systém vytvorený predchádzajúcimi generáciami na základe symbiôzy človeka s prírodou, na základe ktorej sa realizoval proces domestikácie rastlín a zvierat. Táto symbiôza nadobudla obojstranný charakter, čo si ľudstvo nie vždy v plnej miere uvedomuje. Ľudstvo už v súčasnosti nemôže existovať bez kultúrnych druhov a kultúrne druhy nemôžu existovať bez človeka. Vývoj tradičných agrosystémov nebol preto vôbec náhodný, ale podmienený predovšetkým poznávaním prírodných procesov s prenosom nadobudnutých poznatkov z generácie na generáciu využívajúcich v prvom rade biodiverzitu.

Hodnota biodiverzity, resp. agrobiodiverzity je zvlášť zrejماً v poľnohospodárstve. Tisíce ľudských generácií pestovali široké spektrum plodín a chovali zvieratá, aby stabilizovali a zvyšovali ich produktivitu. Múdrosť týchto technológií - taktiež ich príspevku k ochrane pôvodných oblastí, udržanie úrodnosti pôdy, vnímavosti k integrovaným stratégiám boja so škodcami a chorobami - sa potvrdzuje opäť dnes, keď sa farmári na celom svete znovu obracajú k alternatívnym, energeticky menej náročným systémom výroby.

Tradičné agrosystémy vo svojej podstate predstavujú komplex vzájomne prepojených súčastí a procesov využívajúcich základné zložky biodiverzity, ktoré sa realizovali v špecifickej sociálnej, kultúrnej a religióznej atmosfére a prostredí, čím nadobudli svoju špecifickú hodnotu, ktorú je možné využívať aj v súčasnom období.

Tradičné agrosystémy preto:

- a) Poskytujú konkrétne námety na inovatívne riešenie nepriaznivých socio-ekonomických problémov na vidieku a hlavne v oblastiach s nepriaznivými podmienkami pre zavádzanie intenzívnych systémov.
- b) Historicky a evolučne nadobudli svoju špecifickú pružnosť, regenerovateľnosť aj v podmienkach environmentálnych zmien a nových sociálno-ekonomických podmienok.
- c) Vyznačujú sa historickou hodnotou, poskytujú podmienky pre maximalizáciu ekonomických, sociálnych, životných a environmentálnych úžitkov, umožňujú využívať vlastníctvo významných prírodných zdrojov na úrovni biodiverzity a agrobiodiverzity a systémov poznania využiteľného globálne.
- d) Významné diela človeka a prírody, ktoré si zasluhujú uchovanie a trvalo-udržateľné využívanie na úrovni národnej úrovni ako aj svetového dedičstva.
- e) Svojím špecifickým zameraním predstavujú významný zdroj pre ich ekonomické zhodnotenie s uchovaním autorských práv, čo v plnom rozsahu rešpektuje program EU pod názvom Politika kvality.

Základom tradičných agrosystémov sú originálne krajové a staré odrody rastlín ako aj hospodársky významných ekotypov z menej známych a zabudnutých druhov rastlín a pôvodné plemená hospodárskych zvierat. Tieto predstavujú významné genetické zdroje rastlín génov a génových komplexov pre hospodársky významné znaky, ktorých prednosťou je dlhodobá adaptabilita na rôzne špecifické agroekologické podmienky s pomerne vysokým stupňom odolnosti proti rozšíreným chorobám, živočíšnym škodcom a nepriaznivým faktorom pestovateľského Z toho dôvodu sa stávajú významnými objektmi pre ekologické poľnohospodárstvo a súčasťou genetickej základne pre potravinovú bezpečnosť.

Názov VP*	Tradičné poznatky predkov pre zlepšenie súčasnej kvality života	
Stredisko	Nitra	
Fakulta SPU	Fakulta agrobiológie a potravinových zdrojov	
Ročníkový vedúci	Doc. Ing. Ján Brindza, CSc.	
Ročník	1.	
Zimný semester		
Č.	Názov témy	Lektori
1.	Biodiverzita ako základňa života	Doc. Ing. Ján Brindza, CSc. Doc. Ing. Janka Nôžková, CSc.
2.	Biodiverzita a prírodné zdroje	Doc. Ing. Ján Brindza, CSc. Ing. Zuzana Schubertová, PhD
3.	Domestikácie a rozširovanie kultúrnych druhov	Doc. Ing. Ján Brindza, CSc. Doc. Ing. Janka Nôžková, CSc.
4.	Uchovanie a udržateľné využívanie agrobiodiverzity	Doc. Ing. Ján Brindza, CSc. Ing. Zuzana Schubertová, PhD.
5.	Agrobiodiverzita pre výživu, zdravie a kvalitu života	Doc. Ing. Ján Brindza, CSc. Ing. Zuzana Schubertová, PhD.
6.	História šľachtenia rastlín vo svete a na Slovensku	Ing. Marián Miko, CSc. Ing. Ján Gažo, PhD.
7.	Staré a krajové odrody v tradičných agrosystémoch	Doc. Ing. Ján Brindza, CSc. Doc. Ing. Janka Nôžková, CSc
Forma ukončenia		Písomný test
Letný semester		
Č.	Názov témy	Lektori
1.	Významné tradičné agrosystémy na Slovensku	Doc. Ing. Ján Brindza, CSc. Ing. Zuzana Schubertová, PhD.
2.	Tradičné agrosystémy v agropotravinárstve	Doc. Ing. Ján Brindza, CSc. Ing. Zuzana Schubertová, PhD.
3.	Tradičné agrosystémy v rozvoji vidieka	Doc. Ing. Ján Brindza, CSc. Ing. Zuzana Schubertová, PhD.
4.	Tradičné pestovanie, spracovávanie a využívanie klasických a menej známych druhov	Doc. Ing. Ján Brindza, CSc. Ing. Zuzana Schubertová, PhD.
5.	Využívanie voľne rastúcich druhov rastlín a agrolesníctva	Ing. Marián Miko, CSc. Ing. Ján Gažo, PhD.
6.	Uchovanie a využívanie genofondov v hnutí Slow Food a iných medzinárodných programoch	Doc. Ing. Ján Brindza, CSc. Ing. Zuzana Schubertová, PhD.
7.	Medzinárodná a národná legislatíva pre využívanie tradičných agrosystémov	Doc. Ing. Ján Brindza, CSc. Doc. Ing. Janka Nôžková, CSc.
Forma ukončenia		Spracovanie prípadovej štúdie

* VP = vzdelávací program